

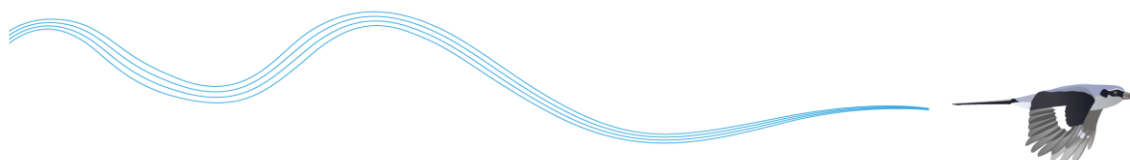
Vlinders in de Vogelakkers van de Gemeente Eersel

In vergelijking met de regulier verpachte akkers

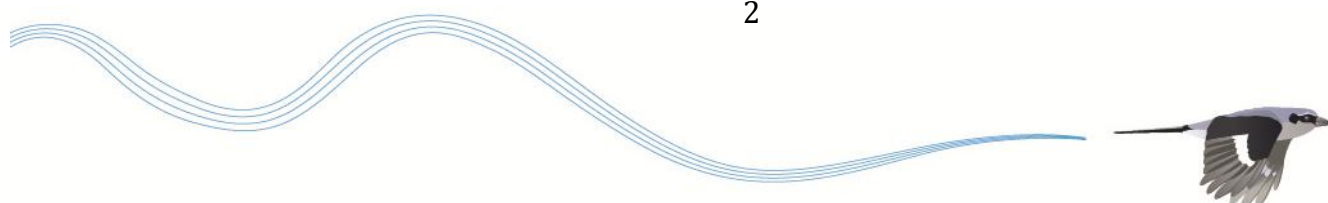
Koniginnepage op de bloem van Bladrammenas.

Samenstelling Wim Deeben
Uitgave: Vogelwerkgroep De Kempen
November 2019

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Werkwijze	4
3. Bezoekdata.....	5
4. Resultaten	6
5. Begroeiing ingezaaide Vogelakkers	8
6. Dagvlinder weetjes	10
7. Enkele afbeeldingen van de waargenomen vlinders.....	11
8. De bloeiwijzen van het zaadgoed.....	14
9. Nachtvlinders.....	16
10. Libellen en Juffers	17
11. Conclusie	18
12. Literatuur.....	19

1. Inleiding

In de zomermaanden van 2019 zijn de kavels van de gemeente Eersel uit de kortlopende pacht wederom bezocht, met als doel welke en hoeveel dagvlinders er voorkomen. Tijdens de bezoeken is er ook globaal naar nachtvlinders, libellen en juffers gekeken. De Vogelakkers zijn in 2019 t.o.v. 2018 anders ingezaaid. De mengsels zijn in aparte vakken ingezaaid en er is een scheiding in het zaad toegepast. Bij de ene vogelakker is dit beter uitgepakt dan bij de andere vogelakker. De zaden waren in drie groepen verdeeld:

Graanmengsel:

- Zomergerst	35 %
- Zomertarwe	25 %
- Haver	25 %
- Boekweit	10 %
- Zonnebloem	5 %

Bladrammenas 100 %

Bloemenmengsel:

- Bolderik	20 %
- Lijnzaad (Vlas)	20 %
- Korenbloem	20 %
- Klaproos	20 %
- Gele Ganzenbloem	20 %

Bladrammenas werd wegens sterke overheersing in aparte vakken gezaaid. Bloemenmengsel werd later met de hand op het ondergewerkt graan gezaaid.

Tijdens het zaaien was het vrij droog.

2. Werkwijze

- De voorgeschreven werkwijze van de Vlinderstichting is gehanteerd:
- Looproute van 50 meter vlak langs de vogelakker.
- Tel vanaf de kant 2,5 meter in het vogelakker (Vlinderstichting schrijft voor dat er aan beide zijde geteld moet worden), dit was mogelijk bij de Vogelakkers daar waar de scheiding van inzaaien goed zichtbaar was.
- Tel tot 5 meter boven het vogelakker
- Tel tussen 10.00 uur en 16.00 uur.
- Bij windkracht boven de 5 Beaufort wordt er niet geteld.
- Bij een temperatuur tussen 13° en 17 °C wordt alleen geteld als er 50% of minder bewolking is.
- Er wordt niet geteld bij neerslag.

Vanwege de bijzonder warme zomer kon er op vele dagen geteld worden:

- Temperatuur: elk bezoek heeft plaats gevonden boven de 23 °C.
- Wind: bij elk bezoek was de windkracht onder 5 BFR.
- Luchtbedekking: deze was niet hoger dan met 4/8 bedekking.
- Tijd: de bezoeken hebben plaats gevonden tussen 10:00 uur en 16:00 uur.
- De Vogelakkers zijn afzonderlijk meerdere malen bezocht. Er hebben twee volledige rondes plaats gevonden.

De Oranje Luzernevlinder was als trekvlinder t.o.v. andere jaren vaker aanwezig in de Kempen.

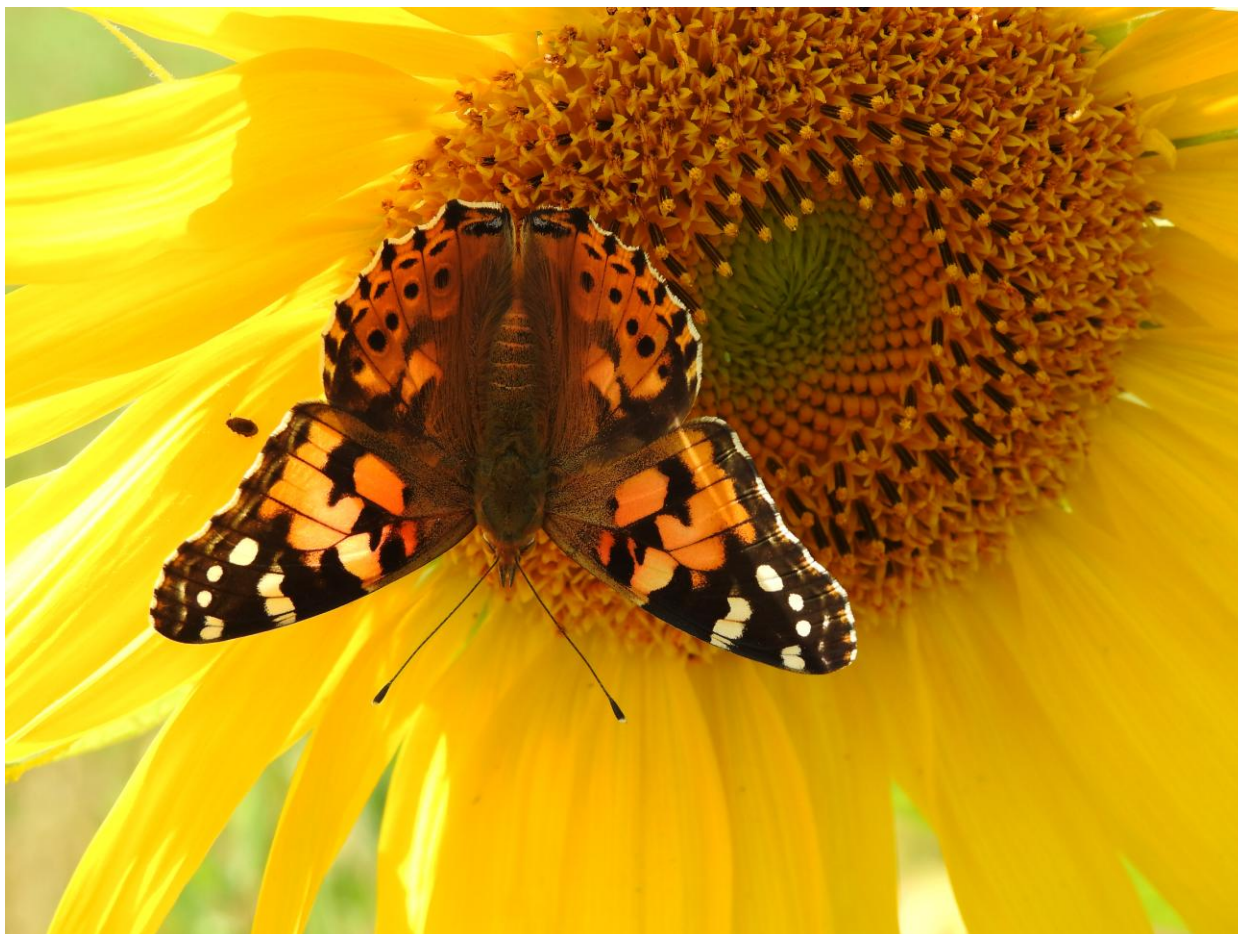

3. Bezoekdata

De inventarisatierondes zijn door leden van de Vogelwerkgroep de Kempen verricht. Een volledige ronde van zowel de Vogelakkers als van de regulier verpachte akkers zijn i.v.m. de tijd in twee dagen verricht, de tweede volledige ronde is in omgekeerde volgorde bezocht.

Bezoekdata:

06-01-19	Enkele veldjes bezocht
05-07-19	Volledige ronde 11.10 uur - 15.50 uur
25-07-19	Enkele veldjes bezocht om 11:15 uur gestopt vanwege de temperatuur (38°C).
30-07-19	Alle zaaivelden bezocht 11.50 uur 14.35uur
11-08-19	Volledige ronde 11.05 uur - 15.45 uur
14-08-19	Enkele veldjes bezocht

De Distelflinder was als trekvlinder t.o.v. andere jaren bijzonder vaak aanwezig in de Kempen.

4. Resultaten

Bij elk bezoek het hoogste aantal getelde vinders genoteerd. Tevens zijn nachtvlinders, libellen en juffers genoteerd.

Kavelnummer	1	4	5	6	7	8	10	11	12	13	16	21	49	65	77	A	C	D	E	F	G	N	O	P
Dagvlinders																								
Atalanta								4			1							2					1	
Bont zandoogje								2											1	1	2			
Bruin zandoogje										2										1				
Bruin blauwtje																			1					
Citroenvlinder								4			9							2	6	1	4	7		1
Distelvlinder								5			4							5	1	3	2		3	1
Gehakkelde aurelia								1																
Geaderd witje																			1		1			
Groot dikkopje																			1		1		1	
Groot koolwitje								8			11							7	8	3	6	5		2
Hooibeestje											1							1		1			2	5
Icarusblauwtje											2													
Klein koolwitje			1					11			18							8	13	3	11	8		4
Witje spec								3			2							1						12
Kleine vuurvlinder																			1					
Kleine parelmoervlinder								3			1													
Koninginnenpage			1								1							1					1	
Landkaartje																		1						
Oranje zandoogje																			1		1		2	
Oranje Luzernevlinder								1															1	
Zaadmengels																								

	1	4	5	6	7	8	10	11	12	13	16	21	49	65	77	A	C	D	E	F	G	N	O	P
Nachtvlinders																								
Aangebrande valkmot								1																
Gammaultje								1					1					2		1			1	1
Lieveling								3										1					1	
Sint jansvlinder								1																
Gestreepte goudspanner								1										1					1	

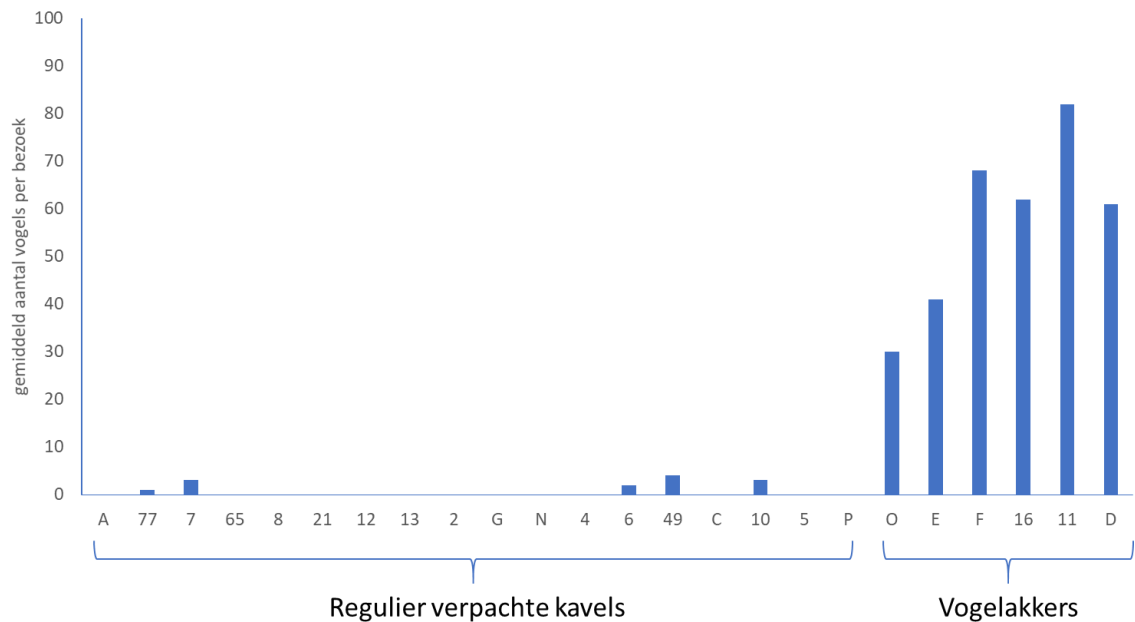
	1	4	5	6	7	8	10	11	12	13	16	21	49	65	77	A	C	D	E	F	G	N	O	P
Libellen																								
Grote keizerlibel											1							1			1		1	1
Gewone oeverlibel								1			2			1			1	1	2		1		1	
Beekoeverlibel																							2	
Bruine winterjuffer																			1					
Houtpantserjuffer																				1				
Paardenbijter											1							3	3					
Bloedrode heidelibel								2			1							1					1	
Bruinrode heidelibel								2			2							2					2	
Steenrode heidelibel								2										1		2		1		

Zaadmengels	
Graan en Zonnebloem	
Bladrammenas	
Graan, Zonnebloem en Bloemen	
Totaal ingezaaid	
Gras	
Aardappelen	
Mais	
Wortel	
Vogelakker	

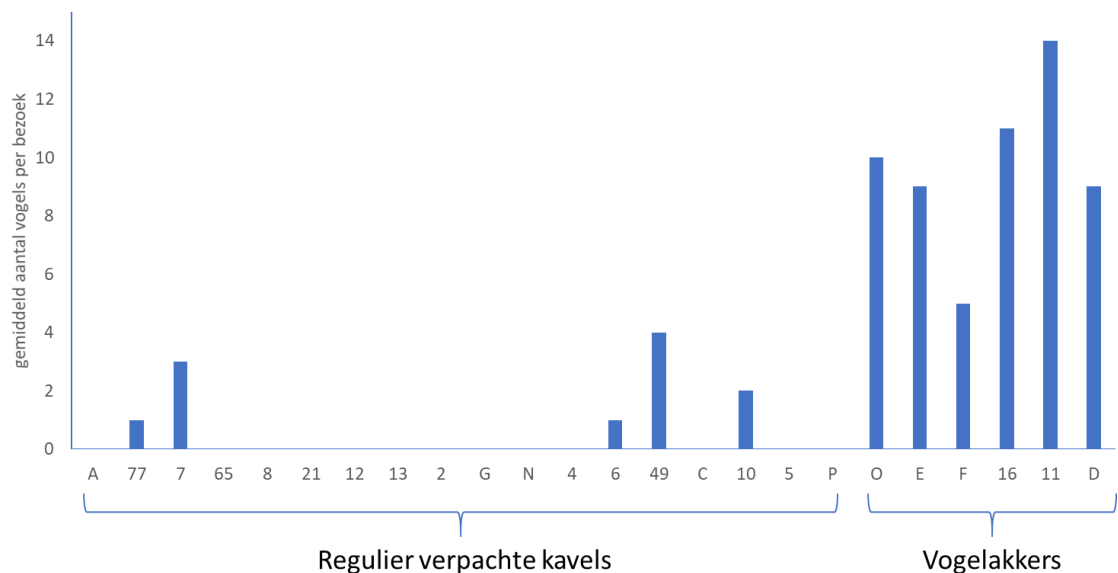

In onderstaande grafieken is het contrast weergegeven tussen de regulier verpachte akkers en de akkers ingezaaid voor akkervogels; voor de aantallen en het aantal soorten.

Dagvlinders aantallen

Dagvlinders aantal soorten

5. Begroeiing ingezaaide Vogelakkers

Tijdens de bezoeken bleek dat de zaden op verschillende Vogelakkers gedeeltelijk niet gelijk zijn ontkiemd. Op verschillende plaatsen zijn andere planten die niet in het zaaigoed voor kwamen massaal ontkiemt. De oorzaken zijn niet geheel bekend.

Kavel 11

Aan de westkant van de vogelakker was de grond net als in 2018 beschadigd door een tractor. De zijkant van de vogelakker is in 2019 niet bewerkt, het zaad van vorig jaar is ontkiemd daardoor is een mooie bloemenrand ontstaan. Op dit perceel is nagenoeg geen Bladrammenas tot ontwikkeling gekomen.

Kavel E

Op deze vogelakker is het zaaigoed niet geheel ontwikkeld, net als in 2018 is hier veel Schapenzuring tot ontwikkeling gekomen. Er is door een oplettende lid van de werkgroep de invasieve exoot *Knolcyperus* aangetroffen.

Kavel 16

Op deze vogelakker is veel Melde tot ontwikkeling gekomen.

Kavels F, D en O

Deze Vogelakkers zijn volledig begroeid met het zaaigoed.

Op Vogelakker O is de scheiding van het zaaigoed goed te zien.

6. Dagvlinder weetjes

Dagvlinders:	Overwintering:	Rode lijst:	Waardplant:
Atalanta	Zuid-Europa	niet bedreigd	Brandnetel
Bont zandoogje	zowel rups als pop	niet bedreigd	grassoorten
Bruin blauwtje	rups	gevoelig	Ooievaarsbek
Bruin zandoogje	halfvolgroeide rups	niet bedreigd	grassoorten
Citroenvlinder	vlinder	niet bedreigd	Sporkehout en Wegedoorn
Distelvlinder	Zuid-Europa	niet bedreigd	Brandnetel, Akkerdistel
Gehakkelde aurelia	vlinder	niet bedreigd	Brandnetel
Groot dikkopje	halfvolgroeide rups	niet bedreigd	grassoorten
Groot koolwitje	pop	niet bedreigd	Kruisbloemigen, koolsoorten
Hooibeestje	halfvolgroeide rups	niet bedreigd	grassoorten
Icarusblauwtje	rups	niet bedreigd	Vlinderbloemigen, klaversoorten
Klein geaderd witje	pop	niet bedreigd	Kruisbloemigen
Klein koolwitje	pop	niet bedreigd	Kruisbloemigen, koolsoorten
Kleine parelmoervlinder	halfvolgroeide rups	kwetsbaar	Viooltjes
Kleine vuurvlinder	rups	niet bedreigd	Schapenzuring
Koninginnenpage	pop	niet bedreigd	Schermbloemigen
Landkaartje	pop	niet bedreigd	Brandnetel
Oranje Luzernevlinder	Zuid-Europa	schaars	Vlinderbloemigen, klaversoorten
Oranje zandoogje	halfvolgroeide rups	gevoelig	grassoorten

Gebruikt zaadgoed

7. Enkele afbeeldingen van de waargenomen vlinders

Groot koolwitje

Citroenvlinder

Klein geaderd witje

Bruin blauwtje

Kleine Parelmoervlinder

Icarusblauwtje

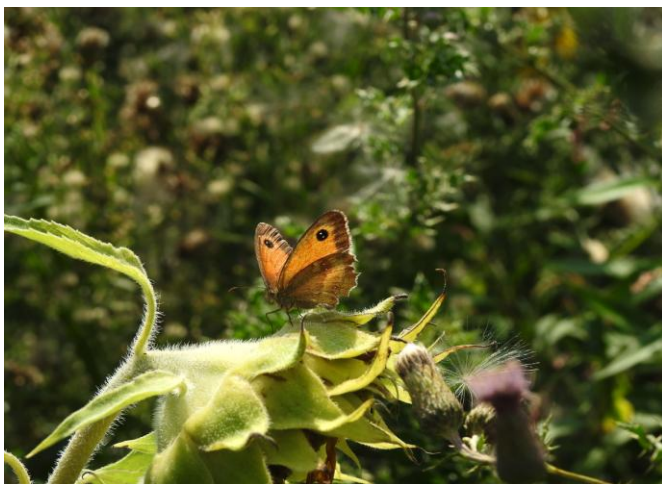

Hooibeestje

Kleine vuurvlinder

Oranje zandoogje

8. De bloeiwijzen van het zaadgoed

Bladrammenas

Bolderik

Gele ganzenbloem

Vlas

Korenbloem

Boekweit

Zonnebloem

Zonnebloem, kleinere variant

Rogge

Tarwe

Haver

Gerst

9. Nachtvinders

Deze nachtvinders zijn door het opvliegen waargenomen. Waarschijnlijk zijn er meerdere soorten aanwezig. Om dit in beeld te brengen moet er een andere inventarisatiemethode gehanteerd worden.

Lieveeling

Gammauil

10. Libellen en Juffers

Tijdens de inventarisatierondes zijn ook enkele libellen en juffers waargenomen.

Beekoeverlibel

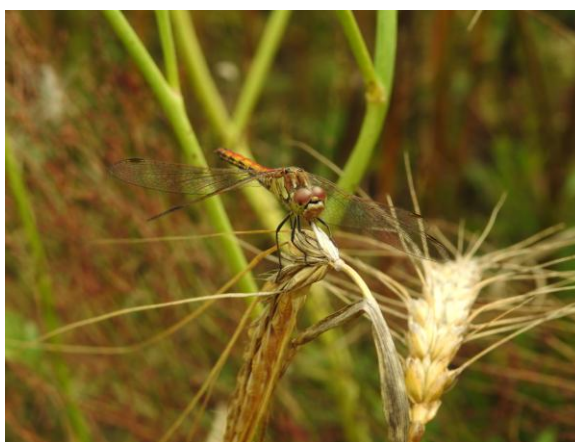
Bloedrode Heidelibel

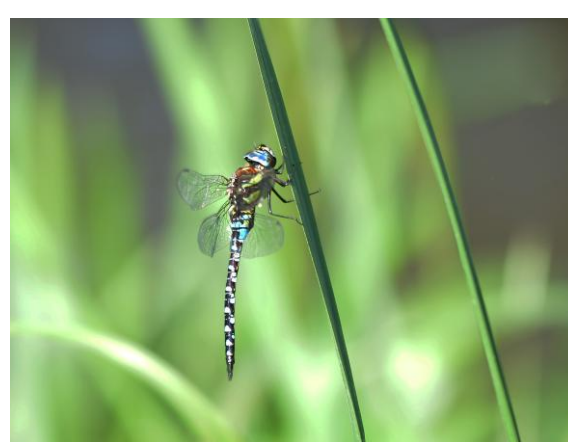
Gewone Oeverlibel

Bruinrode Heidelibel

Steenrode Heidelibel

Paardenbijter

11. Conclusie

Er zijn in 2019 iets minder (20 in 2019 t.o.v. 23 in 2018) soorten dagvlinders waargenomen. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de lagere bezoekenintensiteit in 2019 (6 bezoeken in 2019 t.o.v. 13 in 2018).

Het contrast, voor wat betreft dagvlinders, tussen de regulier verpachte kavels en de vogelakkers, blijft onverminderd groot. Dat geldt ook voor de terloops waargenomen nachtvlinders, juffers en libellen.

Koninginnepage is op een referentie akker waargenomen, op de akker stonden worteltjes dit is de waardplant van de Koninginnepage.

12. Literatuur

F.A. Bink, Ecologische Atlas van de Dagvlinders van Noordwest-Europa, 1992.

Th. Schauer / C.Caspari Elseviers, Nieuwe Plantengids, 1984.

Frank Bos / Marcel Wasscher, Veldgids Libellen, 1998.

Michael Chinery, Thieme Nieuwe Insektengids, 1986.

Website Vlinderstichting.

Vlinders in de Vogelakkers van de gemeente Eersel 2018, Vogelwerkgroep de Kempen, Wim Deeben.

Bladrammenas

